

НЕМАЊА РАНКОВИЋ, РЕДИТЕЉ ПРЕДСТАВЕ *СВЕДОБРО* НП УЖИЦЕ

Судбине „малих“ људи су велике позоришне теме

- Проблеми које смо дејектовали нашом представом ишчу се свих нас и ишакве ишеме су много веће од ишзв. великих ишема, каже Немања Ранковић.

- Припремајући представу *Сведобро* наш циљ је био да проговоримо о самоћи, али и да преиспитамо себе и сопствено окружење, као и начине на које се људи суочавају са тим и другим проблемима о којима говоримо у представи. Нисмо желели да подучавамо о некаквим истинама - шта јесте, а шта није исправно, јер то није улога позоришта. Уметност је субјективна слика објективне природе. То је мој поглед и поглед ауторског тима на проблем самоће и односа међу људима у нашем времену, каже мр Немања Ранковић, редитељ представе *Сведобро*, уметнички директор НП Ужице и ЈПФ-а.

Ужичка представа се врло добро уклопила у овогодишњу фестивалску селекцију, али за разлику од осталих представа које су покренуле велике теме, она у центар ставља обичне људе, њихове личне проблеме и начине на које их решавају...

- Такозване велике теме не постоје без судбине „малог“ човека. То је само парадирање и паролисање о, примера ради, револуцији или о томе шта је све потребно да држава уради да би постала чланица Европске уније. Међутим, где је у свему томе обичан човек са свим својим проблемима, слутњама, дилемама, страховима и потрагама? Начини на који данашњи човек све то подноси, суочава се и бори са самим собом и својим окружењем, заправо су много веће теме. Управо преко човека се све ломи и то су много веће драме, о којима позориште

мора да проговори. У мом фокусу нису велике теме, попут револуција и сличног. Револуције и промене морају да крену од сваког од нас, ако желимо нешто да мењамо, а најугодније је задржати комформизам и нудити велике пароле о свету који треба да се мења. Мислим да се проблеми, које смо детектовали нашом представом, тичу свих нас и да су такве теме много веће од тзв. великих тема.

Карактери ликова се стварају кроз њихове односе и казивања, али много тога се о њима у представи саопштава и кроз тишину...

- У томе се и огледа трагедија савременог доба и савремених људских односа. Нисмо способни за емпатију, не бавимо се људима који нас окружују, већ се усредсређујемо на то како се ми

осећамо. То је веома болна прича о човеку и нехуманим односима у савременом друштву.

Од представе „Уметност и доколица“ до комада „Сведобро“, истражујете породицу, односе у њој и њену комуникацију са друштвом. Због чега сте изабрали таква тематски оквир?

- Професор Небојша Ромчевић је једном приликом рекао да не постоји други облик драме, осим породичне драме. Делим његово мишљење, јер сматрам да све што се дешава у друштву, потиче из породице. Управо због тога сам се толико година задржао на том изворишту проблема и свега онога што из њега проистиче.

Део ликова у комаду праве и такву врсту отколоне од стварнос-

ти да упражњавају медитацију, јогу, окрећу се природи, органској храни и лековитиом биљу...

- То су све „подупирачи“ које људи користе да се одрже у овом времену. Вежбања у теретани, на пример, људи правдају потребом да очувају здравље, а здравље треба чувати. Међутим, тиме и многим другим модерним „подупирачима“ покушавамо да поупунимо празнину у себи. Модерно друштво нуди нам стереотипе и начине како да постигнемо те пројекције, како бисмо се уклопили у пожељне друштвене стандарде. Све су то ритуали који одржавају и регенеришу такве стереотипе.

Ви сте уметнички директор НП Ужице, али и уметнички директор фестивала и како бисте оценили овогодишњи фестивалски репертоар?

- Мислим да смо успели да са слоганом *За ово мало душе*, испунимо очекивања публике, али и наша очекивања. Покушали смо да трасирамо повратак човека и његове судбине у позориште. Мислим да смо се мало погубили у тим потрагама за „новим“ позоришним алтернативама и оно чему треба тежити је повратак добром драмском тексту и сценском чину са јасно дефинисаним односима ликова. Уколико то немамо, мислим да не можемо да говоримо о квалитетном театру и тиме терамо људе из позоришта. Међутим, враћањем добром тексту и квалитетној сценској причи, можемо да утичемо на то да људи пожеље да поново дођу у позориште.

Н.К.

РАЗГОВОРИ О ПРЕДСТАВИ И ПРЕС КОНФЕРЕНЦИЈА

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ УЖИЦЕ

Отићи или остати?

Стеван Вранеш, писац: Централна тема комада је прича о самоћи и дилемама које сви имамо. Отићи или остати је велика тема за моју генерацију и многе генерације пре и после. То не мислим само у географском смислу – да ли отићи из Србије, већ и да ли, поред свега што нас шиба у животу, остати онде где се тог тренутка налазимо или побећи негде, осамити се, бити нем или бити у риалитију. Око тога се окупљају сви ликови. Они су различити, а та их различитост можда и спаја. Они су ту да убоду болна места једни другима, али на крају и да помогну.

Немања Ранковић, редитељ: Још увек се не мирим са реалистичном причом да је живот таква, да су сви око нас усамљени, на овај или онај начин. Било ми је поребно да кроз поетизирање ставим акценат да ипак постоји мрачнија прича. На неки начин, то је био мој лични и себични бег од чистог реализма.

Тања Јовановић, као Марина: Питање је како ће то неко сам са собом да реши – да ли ће да призна да има Марину у себи или не. Она спада у Марине које су решиле да се изборе са тим. Морала сам да нађем још доста тога што би ме повукло и увело у игру, а да то не буде само несрећна љубав, изгубљено дете... Мислим да је она дошла до тачке у којој више није знала како даље или – шта је

то даље. Због тога се препустила природи, променила исхрану и читав свет око себе. Она се ушुшкала, али кроз представу видимо да се отварају болна места прошлости и да то ипак није оно што је она.

Игор Боројевић, као Рајко: Трудио сам се да Рајко буде сигуран у себе, простодушан, добронамеран и да нема моралне проблеме. Он би опет урадио исто. Свој живот види као сплет околности у којима се задесио и кроз које је ишао сигуран у себе и опет би то поновио. Чињеница је да се на крају каже да он ту причу измишља, али ја сам ту чињеницу потиснуо, нисам хтео да размишљам о њој. Чак иако је тако, након што је толико пута изговорио ту лаж, можда почиње и да верује у њу. Било ми је тешко разумљиво да неко ко је отишао у шуму и сам живи има неку потребу да лаже некога. Зато сам то свесно одбацио као чињеницу.

Бранислав Љубичић, као Жарко: Жарко у њима види једину породицу коју има. Волео би да су сви на окупу и да је свима добро. Њему је добро ту где јесте.

Немања Ранковић, редитељ: Жарко је симбол људи који су једноставно – заћутали. Он може и жели да говори, али схвата да шта год да каже нема сврхе. Убеђен сам да је сасвим нормално проговорио оног тренутка кад је напустио ову земљу. Тај одлазак и успостављање неких нових жи-

вотних стандарда и могућности је светло на крају тунела.

Спасоје Ж. Миловановић, критичар: Ово је један ужасно тежак текст за режирање и глуму. Сав је у емоцијама и не знам око чега је драма, осим око сећања и око живота. Немања је изабрао поетски реализам као редитељски поступак и понекад ми се чини да тај поетски дијалог и поетски монолози најбоље функционишу када се глумци обраћају сами себи. Понекад, у том препетитасу, уђемо у један исти ритам који прати целу представу и заправо доноси емоцију и атмосферу сете.

Бојан Муњин, селектор Фестивала: Када смо ове године рекли да ћемо кренути у потрагу за људском душом, мислили смо сасвим озбиљно. Тај низ смо желели да задржимо од почетка до краја и код позоришних представа се тај низ види. У тој потрази за људском душом, супротстављамо велике, драматичне, трагичне теме и представе са нечим што није тако драматично и револуционарно. Велике потраге, драматичне, са политичким порукама и речима о револуцији, супротставили смо малој, људској причи о људима какви смо сви ми. Ми смо мало несрећни, мало преплашени, мало лажемо и себе и друге, имамо погрешне одлуке, али смо – на путу. Ово је представа о људима који су на путу.

Биљана Здравковић, као Јована: Јована ми није блиска и срећа је што је писац био често са нама. Моје прво виђење је било да је Јована размажена и да нема реалан проблем, а није ми било јасно ни зашто заврши на једно вече са Рајком када је он све што је контра од онога чему она тежи. Заправо, то је једна веома несрећна жена која живи у браку без љубави и врло је свесна тога. Није ми било јасно зашто остаје у браку, али је Немања инсистирао да се промене не дешавају на сцени, већ да ће се у њој нешто касније покренути. Питала сам се како неко може да живи без љубави. Да заиста може, она не би толико патила.

Тијана Караичић, као Ника: Ника има све услове у животу да не успе. Од породице из које потиче, преко околине у којој живи, све је тако усмерава. Вероватно у недостатку других избора, она бира риалити. Ника је, ипак, врло храбра особа, која зна да доноси велике одлуке са лакоћом. Вероватно ће да пропадне и тамо где је отишла, али има шансу да успе, јер се за сваку шансу држи грчевито до краја. Свака њена одлука је огромна и своди се на – или пад или идем у звезде.

Маријана Зорзић Петровић, сценограф: У договору са свима, сценографија увек има за циљ да направи јединство редитељског поступка и глумачке игре и текста. Надам се да смо успели. Има реалне и надреалне просторе, али чак су и надреални простори материјализовани. Ништа није било у сврху баналне декорације, већ је имало за циљ да помогне лику и нађе упориште у свему што су глумци радили на сцени.

Снежана Дамјановић, психијатар (публика): На почетку представе, Тања говори о томе како је бежала целог живота. Али, то је оно – колико год бежиш, од себе не можеш да побегнеш. То се свима њима догађа. Мислим да је психолошки много лепо одрађено и да се сви негде препознајемо.

Ана Милошевић

СТЕВАН ВРАНЕШ, ПИСАЦ

Сви хоћемо сведобро од живота

- Овај текст ми је био ветар у леђа,
сада пишем нову драму и сигурно ћу се враћати позоришту,
каже Стеван Вранеш.

- Ово је мој први текст који се изводи у професионалном позоришту и написао сам га након петнаест година од завршених студија драматургије на ФДУ. Бавио сам се неким другим стварима, радио сам у маркетингу, у издаваштву, и даље сам директор корпоративних послова, тако да сам још увек у тврдом бизнису, али је ово морало да се деси, каже аутор текста *Сведобро*.

Како је текст настао после такве дугогодишње дистанце од позоришта?

- Морао је да се догоди мада нисам био део позоришног миљеа и нисам учествовао активно у позоришном животу, већ сам га написао у неком свом личном, координантном систему, онако како сам ја осећао и видео тему која ме у том тренутку мучила и била важна. То је генерацијска тема која прича о проблемима моје генерације, која се некако води као заробљена између два света. Моја генерација је покушавала да се избори, да донесе неке своје одлуке, да направи свој живот бољим, али ветрови са разних страна су били сувише јаки и нисмо се најбоље снашли. Из тог неког гледања и слушања прича из мог окружења и у мом животу, настала је потреба да се на папир стави ова драма.

Занимљив ми је наслов *Сведобро*, као топоним у земљи у којој су називи места углавном тешки а често и погрдни.

- Тачно је да су овде називи места често врло ружни а мени је требало то симболично значење, као нешто за чиме сви трагамо јер сви хоћемо од живота да нам све буде добро и да смо срећни у томе у чему се налазимо. И видео сам да овај наслов лепо ко-

ренспондира са људским жељама а и публика је почела да користи овај назив у неким својим разговорима.

То је претпостављам и некаква назнака оптимизма у овој представи, као и шанса младим људима да пронађу неки свој пут?

- Мене је то јако изненадило. Док сам писао овај текст, нисам га видео као оптимистичан, из мог угла то је била тешка и лична прича, али у сусрету са публиком, добијао сам такве коментаре и тумачења. На крају, то ми је драго јер очито да је публика у прилици да на различите начине ишчитава ову представу.

Како је овај текст стигао до редитеља Немање Ранковића и ансамбла ужичког позоришта?

- Био сам изненађен и охрабрен када је текст изашао у часо-

пису *Театрон*, јер нисам имао неке велике амбиције и планове, а онда захваљујући уреднику Радмиру Путнику, почео сам да шаљем текст на различите адресе и контактирам људе које сам знао из свог старог живота. Ово позориште је одреаговало јер су препознали да би то њихов ансамбл волео да игра и публика да тако нешто погледа. И мени је част да ова тако референтна установа игра ову представу.

Претпостављам да нисте очекивали ни само учешће на оваком Фестивалу?

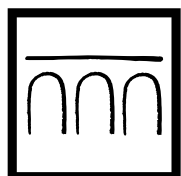
- Ни у сну. Знао сам да се овде не учествује по аутоматизму зато што је неко домаћин, него само по заслуги и кад селектор то изабере. А посебно ми се допао слоган Фестивала и мислим да се ова представа сјајно уклапа у ту заједничку нит, јер сви моји ликови

покушавају да сачувају то мало душе.

Да ли вас је овај ненадани успех, повукао ка свом првом професионалном избору?

- Јесте, сад пишем нову драму али не знам шта ће бити са тим. Дефинитивно ми је *Сведобро*, био ветар у леђа и сигурно је да ћу се вратити позоришту.

М. Петровић

BANCA INTESA

ТАЊА ЈОВАНОВИЋ, ГЛУМИЦА

За глуму је потребно бити храбар

- Наш скромни глумачки свећник покушава да људима омогући да побегну од онога што их окружује, или да се ујравно срећну са њим и да се замисле. Не можемо без њублике која као и ми чека боља времена, каже Тања Јовановић.

Има ли разлике за глумца када ради праизведбу представе у односу на представе које су више пута постављане на сцену?

- Информација коју глумци добију да се први пут једној представи даје живот значи да нема оптерећења како је то неко други радио. Што се тиче *Сведобра* од читања текста до премијере он ме је испровоцирао на нивоу тога што је реч о представи која се тиче нас, унутар нас самих. Било је феноменално изнова откривати себе, ма колико да је то и овог пута било болно. Када се ради текст који је претходно имао више извођења отварају се многобројни нивои за упоређивање. За глумца то може да буде најболније, јер треба побећи од свега онога што је већ виђено. Имали смо ми та упоређивања у позоришту. Најбољи пример је можда *Радован трећи*, где већина мисли да после Зорана Радмиловића више нико не може да одигра ту улогу. У таквим ситуацијама значајна је и улога редитеља који глумце могу кроз процес да поведу другачије и да из тога израсте нешто сасвим ново. Доћи до мере у игри је нешто златно у овом занату. Што би рекао професор Мајера: „Све с меру па ћеш да дођеш до слава“.

Где си налазила своје глумачке узорце?

- Пошто сам везана за позориште углавном су ми узорци позоришни глумци. Има више њих који ме импресионарају начином игре, сензибилитетом, мудрим грађењем ликова. Велика је привилегија и за нас глумце, као и за ужичку публику то што, захваљујући Југословенском позоришном фестивалу, можемо да видимо шта се ради у позориштима у региону, да сретнемо и упознамо велика глумачка имена, да упоредимо неке ствари и видимо докле смо стигли. Због тога

имам трему и одговорност да будем на висини задатка, јер велика ствар је бити у селекцији фестивала који окупља најбоље продукције са простора екс Југославије.

Постоји ли глумачки изазов који прижељкујеш?

- Имала сам срећу да након факултета дођем у позориште које је увек имало своје место на позоришној мапи Србије. Добила сам прилику да идем из улоге у улогу, да играм са сјајним колегама. Ја сам неко ко у свему види шансу. Никада нисам мерила улогу по томе да ли је главна или не. Наравно, да се прижељкују насловне улоге које траже много више снаге и концентрације, а некада знају да буду и велика коска. Али, много тога се може показати и кроз споредне улоге. Са 25, 26 година добила сам шансу да играм Марту у представи *Ко се боји Вирџиније Вулф*. Размишљам како би ми сада, у овим годинама, улога тог типа добро дошла. Играла сам Шекспира, Молијера, дечије представе које су посебан тренинг за глумца. Брже сам сазревала у глумачком смислу, јер нисам имала времена да размишљам да ли ми се улога дешава у правом тре-

нутку. Мислим да ми је *Сведобра* дошло у право време. Имам много жеља и са радосћу чекам сваку нову сезону.

Колико је важно да позориште иде у сусрет публици која нема често могућност да се сусретне са позориштем?

- Ужичко позориште иде у сусрет публици и то је веома важно. Не смемо занемарити људе који су жељни позоришта и културних догађаја. Потребно је и нама глумцима да добијемо коментар и реакцију људи којима позориште није увек доступно, људи који су удаљени од градова који имају театар. Ужичко позориште често гостује, али постоји још једна добра ствар, а то је да веома често имамо и организоване групе из општина са подручја Златиборског округа које долазе на наше представе. То нам потврђује да су људи жељни и гладни позоришта и да ово што радимо има смисла. Долазе нам групе из Ариља, Ивањице, Пожеге, Пријепоља, Сјенице... Ето, ми сада на фестивалу имамо госте из Сјенице што је велика ствар.

Да ли је подршка уметности довољна да уметност узврати врхунским квалитетом?

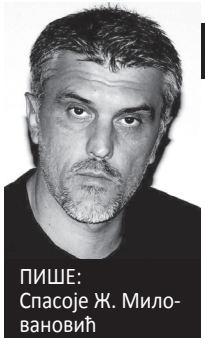
- Чињеница је да су тешка времена, а паљење рефлектора, излазак на сцену захтева много тога. Много људи је укључено у процес и то подразумева даноноћни рад да би једна добра представа оживела, да бисмо ми публици дали најбоље од себе. Са друге стране, тачно је да нама то не може увек бити оправдање за евентуални недостатак мотивације и расположења за игру. Наш скромни глумачки свет покушава да људима омогући да побегну од онога што их окружује, или да се управо сретну са тим и да се замисле. Не можемо без публике која као и ми чека боља времена. Још увек верујем да се љубављу и посвећеношћу много тога може пребрини и решити.

Годинама радиш са младима. Утисак је да Ужице има пуно младих људи талентованих за глуму?

- Овај град је расадник талената, то поуздано могу да кажем, јер се вртим у кругу деце која су даровита. Невероватно је колико их има. За глуму је потребно бити храбар, а године у којима су та деца, саме по себи не пружају довољно храбрости за суочавање са оним што је глума. Поменућу неке младе, талентоване Ужичане који су, или завршили, или студирају глуму. То су Вања Ковачевић, Дејан Максимовић, Александар Вучковић, Огњен Обрадовић, Љубица Радомировић. Некога сам сигурно изоставила, али то су те младе снаге које ће наћи своје место под сунцем у овом нашем послу. Треба само да мудро следе инстинкте и остваре свој сан.

В.Т.

ПИШЕ:
Спасоје Ж. Мило-
вановић

РЕЧ КРИТИКЕ

СВЕДОБРО КАО ЖИВОТНИ СТАВ

(Стеван Вранеш: Сведобро, режија: Немања Ранковић, Народно позориште Ужице)

Немања Ранковић се, и као уметнички директор НП Ужице и као редитељ, некако у исто време подухватио да на сцену ужичког театра постави два текста која имају проблеме са заплетима и у којима се кружно врти пргршт тема, а да нити једна није изведена до крајњих граница свог драмског потенцијала. У првом случају се ради о представи за децу *Палчица*, по тексту Александра Павловића, у другом о целовечерњем комаду Стевана Вранеша *Сведобро*. Међутим, коликогод да текстови, а самим тим и представе, имају драматуршких проблема, обе су пронашле своје место на овогодишњим фестивалима за које су конкурисале: 10. Фестивал представа за децу и младе „Мали Јоаким“ и 22. Југословенски позоришни фестивал. Тоталитет сценског дизајна, кабаретска шармантност композиција Мирољуба Аранђеловића Расинског, и изнад свега узбудљива игра ансамбла *Палчице* били су више него довољан разлог да се ова представа игра на репертоару „Малог Јоакима“. Слично, енергија емоције која се шири са сцене дала је оправдани повод селектору 22. ЈПФ да *Сведобро* уврсти у селекцију, која ове године посматра позориште као место у којем човек проналази, како пише у Извештају селектора „прочишћење од зла које сам у себи носи и од муке које му наноси други.“

Из резервоара списатељских искустава и драматуршких праваца Стеван Вранеш бира поступак тзв. аналитичке драматургије. Драма је последица прошлости која се овде и сада открива и утиче на сценска збивања. Топоним збивања јесте измишљено место Сведобро, негде у шумској забити села на граници са Босном и Херцеговином далеко од вреве пољубањских односа веле/града, у којем Марина, средовечна жена разочарана у љубав, бежи или се враћа и реновира кућу, одлучна да ту до краја и остане. Радња започиње изненадним доласком у седмодневну посету њене пријатељице из младости, Јоване, која је ту да би поправила грешке прекида пријатељства због неоправдане сумње да је Марина, током једног од многобројних заједничких породичних летовања у Ровињу, флертовала са њеним мужем. Јовани је истовремено и додељена улога „Аладина који свима позајмљује своју чаробну лампу“, по правилу на штету тог који ту лампу позајми, и драматуршка функција резонера, некога ко слуша и који сву пажњу усмерава на оног који говори и оно о чему говори. Управо је она призма кроз коју публика сазнаје основне информације и о остала три лика, које Маринина кућа обједињује стварајући илузију породице на окупу: Жарко, згодни младић на почетку четврте деценије живота, који је изненада онемео у дванаестој години, а који у живи код Марине и помаже јој око куће, саучествује у њеним јога вежбама и подржава је у настојању да се храни органском храном; Ника, девојка која је осетила сласти славе и живота луксуза учествујући у ријалити програму, а која се враћа у Сведобро након што ју је супруга Марининог и Јованиног друга оптужила за проституцију јер је била у прељубничком односу са њеним мужем, па је ова због истог провела 48 сати у притвору, а сада еротски и емотивни спас проналази у наручју Жарка, наговарајући га да оду у бољи живот за који верују да ће им омогућити државно и друштвено уређење Немачке; Рајко, сирови избеглица из Баније, сакривен у колиби у „најдубљој дубини мрачне шуме“, што би рекао Александар Поповић у *Снежани и седам Ђа-шуљака*, који ратна збивања деведесетих и национал-верски патриотизам користи за завођење Јоване, као што је то урадио са Марином када је она пристигла у Сведобро, а који опет, улази кад год му се прохте, увек ноћу, у Маринину кућу. Комад се завршава одласком Нике и Жарка у Немачку, након што им Јована позајмљује новац за карте или од новца које је Ника

узела од кријумчара дроге, а које је упознала у једном од својих многобројних кафанских теревенки и блудничења обећавајући им да ће их Жарко безбедно спровести стазама преко границе, јер он познаје сваки кутак око Сведобра.

Већ и из овако препричаног комада да се наслутити читав низ опозиција које овакав комад покушава да тематизује: некад/сад, мушко/женско, пријатељ/непријатељ, лаж/истина, град/природа, млад/стар, закон/криминал, друштво/појединац, здраво/нездрово итд. Ипак, као што сам већ рекао, овај комад недовољно користи одабрани материјал за стварање чврсте драматуршке конструкције којој тежи. Динамички мотиви који би требало да покрећу и развијају радњу долазе ненајављено, користе се невесто пред поглавом статичких мотива и завршавају се без икакве последице у разговорљивости ликова.

Немања Ранковић, као и много пута до сада, показује знатну вештину у стварању атмосфере и проблематизовању идеје коју изводи пред јавност. Препознате недостатке драмског текста – од малог броја догађаја до прелитераног говора – покушава да измести из дословног у поетски реализам. То му успева како на нивоу игре светлости и таме, у којој дифузна светло подједнако ствара утисак отуђености и топлине (дизајн светла Радомир Стаменковић), тако и савршеним композицијама Ане Ђурчин и Горана Антовића, која својом меланхолијом и сетом даје тон читавој представи. Редитељ управо и инсистира на пригушеним осећањима и реакцијама, јасно стављајући до знања да какви год срећни или несрећни догађаји да се уплету у свакодневицу појединца, живот настави да има своје хронично стање протицања. *Сведобро* на овај начин постаје и/или препознаје оптимизам као једино исправан животни став. Ипак, свест да је сцени, подједнако као и гледаоцу, потребна каква таква атракција, па макар и не била акциона, која ће га на тренутак изместити из стања безбрижног посматрања једноличности, можда у Брехтовско тумачења досадашњег гледања, редитељ, уз помоћ сценографкиње Маријане Зорзић Петровић, покушава да дообјасни затвореност и скученост ликова и њихових односа. Тако се простор више-мање реалистичке поставке Маринине куће, који осликава њен истанчани укук негдашњег живота, овде прилагођен условима дивљине и аскетизма, два пута разбија подизањем и спуштањем платформи/зидова који образују порстор од 1m² и једном, када једна од платформи као да убаца Јовану у простор. На жалост, такав поступак није оправдао постојање и само је сметао представи као страном телу.

Редитељски концепт, препоетичност језика, одсуство догађаја и недовољни број информација о ликовима, што их чини само литерарним конструкцијама, заробио је ансамбл представе (Тања Јовановић – Марина, Биљана Здравковић – Јована, Игор Боројевић – Рајко, Бранислав Љубичић – Жарко, Тијана Караичић – Ника) у процепу између гласа и геста. Много пута и на различитим местима поновљена констатација да је ансамбл НП Ужице један од најбољих у Србији, овде је пуну сатисфакцију добијала једино у монолозима Тање Јовановић, који су подједнако били Маринина реминисценција и поетско-филозофско лепило између сцена. Велику помоћ у конципирању тих делова представе имала је у решењима сцског покрета Фериде Карајице. Костими Снежане Ковачевић били су достојно реалистични.

Ово је први комад Стевана Вранеша који се изводи на сцени и, у исто време, његов повратак у позоришни живот након петнаестогодишњег одсуства од дипломирања на Драматургији. Баш као и његови јунаци, чини се да аутор своди рачуне живота и покушава да одреди куда ће даље. Свакако му треба пружити подршку да не одустане од позоришта.

РЕЧ ПУБЛИКЕ

Превише душе

Сања Марковић: Дивна представа. Одлична, сведена глума. Обична, свакодневна, данашња животна прича. Рађамо се сами и кроз живот се боримо сами и остајемо сами. Врло емотивно, врло потресно, одлично дочарано.

Бато Јокић: Животна прича. Сјајна представа. Тања је феноменална била. По мени, њена животна улога.

Бојана Марковић, економиста: Веома ценим и волим наше позориште. Заиста је *Сведобро* заслужило да се нађе на овогодишњем фестивалу. Текст је толико емотиван. Гађа право у срце. Одлична глума целог ансамбла. Били су сјајни, свака им част.

Наташа Трнавац Ђалдовић, професор: Сведобро. Све је дорбо. Јако добар комад. Ововременска прича. Изванредна глума и сценска решења.

Мирјана Панић: До вечерас нисам гледала нашу представу. Баш ме је погодила. Врло емотивна. Потресна. Тера сузе на очи, на испитивања. Где смо, докле смо, шта даље. Живимо брзо и немамо кад размишљати колико наши потези погађају вољене, колико их повређују. Ова представа има превише душе и показује душу коју на овогодишњем фестивалу и тражимо.

Б. Д.

БИЉАНА ЗДРАВКОВИЋ, ГЛУМИЦА

Време са врло мало доброг

- Увек полазим од себе у свим живојним ситуацијама, а то је да не радим другима оно што не бих волела да се мени деси. И требало би да свако тако размишља, јер другој начина не би требало да има. Верујем да колико даш и колико си племенић, добар, честит, да ће ти се то, на неки начин, вратиће, теби или твојим ближњима, деци. Треба радити добро и надај се добром, каже Биљана Здравковић.

Како оцењујете положај наших жена и интерпретације њеног положаја са фестивалске сцене?

- Бићу искрена, ма колико се жене на мене љутиле. Мислим да су наше мајке и баке, да не идем даље од њих у прошлост, биле далеко срећније. Наша жеља да будемо равноправне, да будемо интегрисане у све друштвене сфере, чини нас мање срећним. Наша амбиција нас чини мање срећним. Поборник сам и залажем се за традиционалну страну жене, и у том смислу мислим да је жени данас јако тешко да опстане. Као што видимо свуда су на позицијама, чак и на оним за које је било незамисливо да ће на њих доћи жена. А опет нисмо срећне. Често пута ми постављају питање како успевам да ускладим обавезе, а ја заиста не успевам. Када сам у позоришту деца чекају, када сам код куће трпи посао. Није лако, заиста није лако. Нисам ни за то да жене треба да буду само домаћице и да седе и буду беспослене. Сматрам да сваки човек има право и обавезу да се бави неким послом који воли. А што је јако тешка ситуација у целој земљи, што данас сви радимо пуно послова, породица много трпи, због одсуства и оца и мајке. Жене нису срећне, то је сигурно. Ни мушкарци нису у повољнијем положају. Тешко је и њима, а на данашњи дан ретко смо их и издвојили у први план. Зато свим припадницима јачег пола честитам њихов дан, 19. новембар, светски дан мушкараца.

Колико имамо људскости данас?

- Увек полазим од себе у свим животним ситуацијама, а то је да не радим другима оно што не бих волела да се мени деси. И требало би да свако тако размишља, јер другог начина не би требало да има. Верујем да колико даш и колико си племенит, добар, честит, да ће ти се то, на неки начин, вра-

- Све ствари које радим у животу трудим се да радим из душе и свог личног осећања да задовољим себе, а да не повредим друге. У представама које смо имали прилику да гледамо у овогодишњој селекцији, проналазим елементе колико је човек мали, колико треба да се бори. Живот увек нуди два циља, на нама је да седнемо и да се запитамо који би то други пут био ако није овај, који ће нас одвести на добро место. То треба урадити за себе, за своју душу, чисто, јасно, једноставно. Али никако на силу. Јер све што је вештачки, све што је компликовано, што није спонтано, руши концепцију.

тати, теби или твојим ближњима, деци. Треба радити добро и надај се добром. А ако смо већ у времену где је врло мало емпатије, врло мало доброг, моћи ћемо да гурамо, али само донекле, и да ће свако почети да одговара за своје поступке. Текст на основу кога је рађена ова представа је истинит, данашњи. Те Марина и Јована заиста постоје и добре су другарице. Мени је јако тешко било да прихватим да лик који тумачим заиста тако живи. Да је ово реални њен живот и да га она таквог прихвата. Не замисливо ми је било и то да се предаје без борбе, без жеље да стави које у животу нису какве треба да буду, промени. Али уз причу и савете и редитеља и писца, успела сам да испричам причу праве Јоване, иако је ни данас не прихватам.

Да ли ти недостају класични комади?

- Припадам класичном типу. Смета ми сва ова брзина. То што је данас све инстант. Брзо живимо и брзо деламо и то је донекле у реду. А у позоришту ми недостају класични комади, она ширина, она лепота реченице и драмске паузе. Може постајати нека представа модерног израза, али имајмо и неки класичан наслов. Волим класике, волим раскошне костиме, класичну сценографију. Због ситуације да се нема новца, сценографије су сведене на минимум, јефтине, једноставне. Некад то функционише добро. Али волела бих да на једну такву иде

десет класичнијих. Недостаје ми пуна сцена.

Какав је положај глумца и младих кадрова данас?

- Много је тешко и нама и младим глумцима. Тешко је доћи до улоге, а камоли до сталног запослења. Видим само у ком су проблему моје младе и преталентоване колеге, које добију по неку улогу у нашем позоришту. Иду од кастинга до кастинга, некад негде и прођу. А ми старији глумци, са 40 и више година, очекује се да радимо ствари које без проблема може извести онај са 25, да скачемо, да се веремо, да висимо наглавачке, али њима се не пружа шанса, а то су ствари које они са лакоћом могу изнети на сцени. Дошли смо у стадијум да нас „старије“ време не сме да прегази, а очигледно да на некој клупи лаганом губимо одличну генерацију глумаца.

Колико вам као ансамблу значи фестивал и учешће на њему?

- Учешће на овом фестивалу заиста је престиж укрстити копља са најбољим представама региона. У Србији, фестивал за нас је „Јоаким Вујић“, где се сусрећу позоришта ван Београда, на ЈПФ-у је цео регион. Велика је част бити на ЈПФ-у. До сада смо учествовали свега шест пута, од 22 што је завидна бројка за позориште из унутрашњости. Оно што евидентно видимо на нашој смотри је да су позоришта из Србије, БиХ и Црне Горе донекле у истом финансијском положају, док је приметно да се хрватски театар издиже у приступу, и у начину игре, односу према позоришту. То је оно на чему бих волела да и ми порадимо, по питању односа према послу, према сцени, према чину позоришта као таквом.

Б. Дамњановић

 UniCredit Bank

О ПРЕДСТАВИ

Комад "МОЈА ТИ" се бави проблемом старосне, идеолошке и сексуалне, те родне дискриминације. Протагонисткиње су старице, неке од њих партизанке, комунисткиње, лезбејке, мајке, свакако жене које су у доба либералног капитализма принуђене на борбу са најразличитијим мушким културним родним нормативима и примерима идеолошке деградације вредности за које су се ове жене цео живот бориле. Град бива рушен, насилно претваран у новији, модернији, јефтинији и исплативији грађевински простор, врло могуће правно нелегалних инвеститора. Приватни простори старих жена бивају одузимају. Стара лица постају сметња, спорост и непордуктивни вишак без сврхе.

Реч је о мелодрамској структури врло препознатљивој за драмске текстове Олге Димитријевић (Интернат, Народна драма, Радници умиру певајући). Језик комада кокетира са кич естетиком популарне музике, такође препознатљивим елементом њеног драмског писма. Димитријевић користи грубе реченичне формулације које неретко конструише као паролe, тезе и политичке исказе уметнуте у тело нелирског (квази)поетског текста.

Музика у представи ће бити сачињена од ауторске музике композиторке Ђорђевић, те од различитих цитата, парафраза и референци на познате песме. Редитељски поступак је у најширем смислу заснован на читању комада као дела епских театарских пракси.

NARODNO POZORIŠTE
UŽICE

Република Србија
Министарство културе и информисања

ВЕЧЕРАС

АТЕЉЕ 212
БЕОГРАД

МОЈА ТИ

Олга Димитријевић

Редитељка: Александра Милавић Дејвис
Драматург: Димитрије Коканов
Костимографкиња: Марија Марковић
Сценографкиња: Марија Калабић
Композиторка: Ања Ђорђевић

Играју:

Светлана Бојковић,
Горица Поповић,
Татјана Бошковић,
Софија Јуричан,
Иван Михаиловић

Пијанисткиња: Горица Шутић

Impol · Seval

ГРАД
УЖИЦЕ

ПИШЕ:
Зоран Јеремић

ПИСМО МАРИНИ

Малена, маче моје чупаво,
У ком шумарку скриваш свој мир?
Ниси ваљда у буковом гају испод Де-
поније у Дубоком! То може бити опасно за твоје
пљескавице од цвекле. Зар те нисам упозорио
да су Ужичани чудни људи биоразградивих обе-
ћања. Као и за позоришни фестивал, и за примар-

ну селекцију краду од Васка Попе, па се отпада ратосиљају по сис-
тему - врати ми моје зелене кесице, моје кесице од чистог сна.

Малена, иако лоше памтим, подсетићу те шта је Божидарка
Фрајт рекла Борису Бузанчићу у *Ужичкој републици*:

- Боро, док траје борба за Ужице без смрадова, треба се одре-
ћи љубави.

Зато, мила моја, веруј ми, једнога дана, када уведемо комунал-
ни апсолутизам, па комуналних полицајаца у Ужицу буде колико и
контејнера, замиришаће и твој буков гај на индијске штапиће из ки-
неске робне куће.

Љубави, ако те је и ноћас онај лугар Рајко љубио, онда морам
да те упозорим са каквим човеком уздахе делиш. Нећу рећи да
лаже, али сигуран сам да одуговлачи да каже истину ко Телекома-
ва сервисна служба кад притиснеш тастер 100000007... Добро, ја
ћу теби ову услугу наплатити по другој тарифи, али хоћу да знаш
да тај неотесани дрвосеча не долази из Босанске Крајине, већ из

романа Дејвида Херберта Лоренса *Љубавник леди Четерли*. Јес-
те, јесте, немој ништа да се чудиш. И то баш из оног дела при дну
417. стране кад путена леди и наш Рајко размењују утиске о отис-
цима:

- Ти си „витез Пламеног тучка“.

- Јес! А ти? Јеси ли ти „дама Усијаног авана“?

Не би ме изненадило да су редитељ Ранковић и писац Вранеш
у ужичкој Народној библиотеци из свих Нолитових издања ове Ло-
ренсове књиге исцепали баш ту страну да заварају Рајку траг. На-
меравао сам да се распитам о томе код директора Гише, али знам
шта би ми одговорио:

- Што се, болан, Зока, бавиш некаком империјалистичком пор-
нографијом, шта фали Андрићевој Мари Милосници!?

Плави мој сафире из Дабовића златаре, ако се кријеш негде у
храстовом ладу око Поникава и мислиш да ћу ускоро да слетим на
аеродром, бојим се да ћеш се разочарати. Сви путнички летови су
отказани док се политички не подмире.

Али за тебе, мила моја, преобразићу се у Кафкиног кукца, из-
најмићу дрон од Милића Симића, и ето мене код тебе живог и зд-
равог. Ако ми Рајко не пожели добродошлицу лопатицом за муве.

Малена, толико желим да уживам у твојој органској храни.
Пуно те поздрављамо, ја Мајмунова ћерка и Жаре Мутави са Окто-
бер феста. Пиво је врхунско, а кобаје – не питај.

NOVI MAGAZIN Danas ПОЛИТИКА

вечерње

НОВОСТИ

БЛИЦ

TELEVIZIJA LAV

Radio
Luna
92 i 103.6 Mhz

zoom
UE

РТС

Радио-телевизија Србије

RADIO 99.2 fm

UZICE

Вестиш

Ужичка
Недеља

infoera

СУТРАШЊИ БИЛТЕН, БИЋЕ ОБЈАВЉЕН НА САЈТУ
ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ПОЗОРИШНОГ ФЕСТИВАЛА
И НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА УЖИЦЕ

ОЦЕНА ПУБЛИКЕ

ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРАМСКО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД ТАКО ЈЕ (АКО ВАМ СЕ ТАКО ЧИНИ)	4.61
ЦРНОГОРСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ПОДГОРИЦА САМОУБИЦА	3.84
КРАЉЕВСКО ПОЗОРИШТЕ ЗЕТСКИ ДОМ ЦЕТИЊЕ ДОКЛЕ ПОГЛЕД СЕЖЕ	4.38
ГАВЕЛА - ГРАДСКО ДРАМСКО КАЗАЛИШТЕ ЗАГРЕБ ПРИЧЕ ИЗ БЕЧКЕ ШУМЕ	4.13
НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД ИВАНОВ	4.75
БОСАНСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ЗЕНИЦА МОЈА ФАБРИКА	4.04
НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ УЖИЦЕ СВЕДОБРО	4.66

Издаје: Савет XXII Југословенског позоришног фестивала Ужице 2017.

Уређује: редакцијски одбор: Радојка Поповић - уредник, Ненад Ковачевић, Верица Туцовић,
Мирјана Петровић, Ана Милошевић, Богдан Дамњановић, Зоран Јеремић, Александра Гловацки.

Тираж: 500 примерака • Штамп: Графопронт, Ужице